

Kommunikativ stadsplanering med CityPlanner

Nya hjälpmedel behövs i stadsplaneringen

Inom stadsplaneringen och planeraryrket har det skett en utveckling från ett "uppifrån och ned" perspektiv till ett "nerifrån och upp" perspektiv. För dagens planerare är något av det viktigaste i arbetet att kunna kommunicera med ett stort antal människor med skilda erfarenheter och intressen, så att människornas kunskaper och erfarenheter kan tillvaratas i stadsplaneringen. En ömsesidig inlärningsprocess är eftersträvansvärd men samtidigt måste processerna vara effektiva. För att uppnå detta krävs verktyg/hjälpmiddel, såsom CityPlanner, som underlättar kommunikation och inläring och som både professionella och medborgare kan handskas med.

Cityplaner är ett verktyg som stödjer arbetet genom hela planprocessen, från de stora dragen i översiktsplaneringen ner till rumsliga förändringar på gatunivå.

ÖVERSIKTSPLANERING

Medborgardialog
Mobila utställningar
Visualisering av särskilda teman

FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANER

Medborgardialog
Förtätningstrategier
Visualisering av stadsomvandlingar

DETALJPLANER

Tidiga samråd
Mötesstöd
Digitalt samråd
Information och marknadsföring

INTERNT VERKTYG I DESIGN

Sol och skuggor
Byggnadshöjd
Rumsliga analyser
Illustrationer
Workshop verktyg

PUBLIKA MILJÖER

Mobila utställningar
Kioskinstallation
Mässor
Sociala medier

Att använda CityPlanner inom översiktsplanering

Översiktsplanen innefattar hela kommunen och den ligger till grund för beslut om detaljplaner och bygglov. Det är en plan som berör många människor och det är därför av stor vikt att planen och planeringsunderlaget är lättillgängligt så att översiktsplanen kan förstås av och engagera stadens invånare och andra aktörer.

CityPlanner kan användas för att få en kommunikativ process, där olika aktörer i samhället kan ta del av kommunens förslag och bidra till att förbättra dem. Interaktion mellan olika parter möjliggörs vilket bidrar till att fånga upp lokal kunskap, tankar, idéer och kreativitet. CityPlanner hjälper till att förankra kommunens visioner bland de som senare skall bära dem vidare.

Genom att placera åsikter och idéer på interaktiva kartor, 3D-kartor eller ortofoton kopplas de till en geografisk plats, på så vis sätts idén i ett sammanhang vilket förenklar förståelse både för tjänstemän och andra deltagare.

CityPlanner används med fördel under översiktsplanearbetets inledande faser då behovet av idéer, visioner eller åsikter är stort, det är också då möjligheten till att påverka planarbetet är som störst. Inom vissa områden är det särskilt viktigt att få kreativa idéer eller lokalkunskap. Tjänstemän kan i CityPlanner skapa temakartor utifrån ett specifikt tema eller frågeställning, så som användandet av grönområden eller utpekandet av områden med stor utvecklingspotential.

Genom att nå ut till många möjliggörs ett brett beslutsunderlag och det kan även bidra till en levande diskussion kring strategiska frågor som hjälper till att hålla planen aktuell.

Exempel på användning av CityPlanner i översiktsplanearbetet:

Medborgardialog

Frågor ställs i CityPlanner där allmänheten bidrar med sin kunskap.

"Vilka platser anser du karaktärisera kommunen? Ringa in tre förslag på kartan och skriv en kommentar!"

"Vart i kommunen anser du att det finns störst utvecklingspotential? Ringa in tre förslag på kartan och skriv en kommentar!"

"Vilka grönområden är viktiga för dig? Visa oss i kartan!"

Mobila utställningar

CityPlanner finns tillgängligt på datorer eller som touchscreenbord tillsammans med en traditionell utställning. Genom att använda CityPlanner ihop med mobila utställningar går det att nå kommunens alla delar.

Visualisering av särskilda teman

Visualisering av översiktsplan för vindkraft. Med hjälp av 3D-kartor eller 3D-modeller visualiserar CityPlanner topografi och vindkraftverk. CityPlanner underlättar förståelsen av landskapet och hur det påverkas av vindkraftsutbyggnad.

Redovisning av riskfaktorer

I CityPlanner kan kommunen redovisa vart anläggningar som medför allmän fara så som Seveso-anläggningar är lokaliserade. Med hjälp av GIS-data kan riskområden och avgränsningar visualiseras, till dessa kan informationspunkter kopplas som illustrerar och beskriver anläggningen. Informationen blir överskådlig och lättillgänglig för allmänheten.

Att använda CityPlanner i arbetet med fördjupade översiktsplaner och detaljplaneprogram

I arbetet med fördjupade översiktsplaner och detaljplaneprogram får planeringen en tydligare rumslig dimension, vilket ökar behovet och värdet av att kunna arbeta i 3D. I CityPlanner går det att arbeta att använda sig av flera olika skalor, från kommunövergripande ner till torg och gaturum. I fördjupade översiktsplaner eller program lämpar det

sig väl att arbeta med landskaps- eller stadsmodeller där analyser kan utföras eller förslag, tankar och idéer kan prövas. I dessa modeller kan också medborgardialog och interaktion ske mellan olika deltagare i processen.

Exempel på användningsområden i arbetet med fördjupade översiktsplaner och program:

Medborgardialog

CityPlanner fungerar som en plattform för interaktion med medborgarna.

Planerarna kan ställa frågor i CityPlanner där allmänheten bidrar med sin kunskap. Genom att använda CityPlanner öppnas en ny kanal upp för att fånga upp lokal kunskap, tankar, idéer och kreativitet.

Hjälp i att ta fram förtättningsstrategier

Många städer är idag utspridda med stora kostnader för transporter och infrastruktur, behovet av att förtäta och bygga städer inifrån är stort och strategier för förtätning behövs. Men förtätning i stadsmiljöer väcker ofta starka reaktioner, vilket medför ett stort behov av tydlighet kring vad förtätningen får för konsekvenser. I CityPlanner kan planerare undersöka de visuella effekterna av förtätning, pröva förslag och bygga upp alternativa modeller.

Visualisering av större stadsomvandlingar

CityPlanner kan användas för att visualisera stora stadsomvandlingar och sätta dem i ett sammanhang. Större 3D-modeller kan sättas in i

stadsmodellen.

Att använda CityPlanner i detaljplaneprocessen

Arbetet med en detaljplan berör ofta en många deltagare med olika bakgrund, vilket kräver en tydlig och visuellt handfast kommunikation så att alla inblandade har förståelse för vad som senare kommer att regleras juridiskt i detaljplanen. Användandet av CityPlanner kan utgöra en visuell och kommunikativ plattform för alla inblandade. Att arbeta med CityPlanner i 3D ger en smidigare arbetsprocess som underlättar att uppnå en gemensam förståelse för planförslagets innebörd. Det går enkelt att visualisera och illustrera förslag och alternativa lösningar. I en 3D-miljö kan olika yrkesgrupper enklare få en gemensam bild av ett projekt, något som ofta är svårt och tidskrävande med traditionella ritningar och kartor. I CityPlanner går det att förena arkitektens 3D-modeller med kommunens kartor och GIS-data. Missförstånd och problemställningar kan upptäckas tidigt.

Exempel på användningsområden i detaljplaneprocessen:

Tidiga samråd

Ett mycket viktigt moment i detaljplaneprocessen är samrådet. Med hjälp av CityPlanner kan sakägare och andra medborgare enkelt involveras i processen. Planeraren kan få bättre lokalkunskap genom att t.ex. göra undersökningar för att få en bättre förståelse av den faktiska användningen av ett planområde. Medborgare kan själva få berätta om sin vardag och vad som är viktigt för dem, det kan handla om vilka vägar de går till jobbet eller hur de använder det offentliga rummet.

Under samrådet kan detaljfrågor som rör enskilda fastighetsägare så som sol- och skuggförhållanden eller utsiktspåverkan enkelt visualiseras. Att redovisa detaljplanens innebörd i 3D gör det enklare att fokusera diskussionen och lyfta frågeställningar till en konstruktiv nivå. CityPlanner i ett tidigt samråd ger ett bättre beslutsunderlag i

arbetsprocessen. I förlängningen kan en ökad förståelse av planförslagen leda till färre överklaganden.

Skiss- och analysverktyg

Under arbetets gång kan olika förslag från arkitekter och exploatörer prövas och analyseras. CityPlanner hjälper till att på ett snabbt sätt analysera bland annat höjder, rumslighet och sol/skuggpåverkan.

Mötesstöd i samarbetet med arkitekter, exploatörer och byggherrar

Genom att visa olika planförslag i en 3D-miljö kan olika yrkesgrupper få en gemensam bild av ett projekt något som ofta är svårt med traditionella ritningar och kartor. CityPlanner förenar arkitektens 3D-modeller med kommunens GIS-data. Detta gör CityPlanner till ett kraftfullt verktyg i möten med exploatörer, byggherrar, arkitekter eller tjänstemän på kommunens olika förvaltningar. Information som framkommer under möten kan skrivas in direkt i kartan och delas till samtliga mötesdeltagare.

Digitalt/webbaserat samråd

En detaljplan kan visas både i 3D och som traditionell karta direkt i CityPlanner där invånare kan komma med yttranden direkt i webbkartan. En tydlig och visuell kommunikation, som enkelt kan föras in i kommunens diariesystem.

Under samrådsmöten kan planeraren förbereda vypunkter kring känsliga frågor/områden som förväntas diskuteras, det går att direkt under mötets gång exempelvis att visa hur sol och skugga

faller eller hur utsikter påverkas. Det är också enkelt att jämföra flera olika förslag med varandra och tydliggöra skillnaderna i dessa.

Medborgare kan se planförslaget i 3D och yttranden eller kommentarer kan ges direkt i webbläsaren.

Information och marknadsföring

Efter en antagen detaljplan finns ofta färdiga förslag som skall genomföras. Nyfikenheten om vad som är på gång i en kommun är ofta stor och har ett allmänt intresse så väl som ett marknadsföringsvärde för kommunen och exploatörer. I CityPlanner kan kommande byggen visas med 3D-modeller i en samlad karta som sätter kommande byggen i ett sammanhang. Kartan är en medborgarservice så väl som en marknadsföringsplattform för kommunen vid bomässor eller marknadsföringsdagar.

Att använda CityPlanner som internt arbetsverktyg och stöd i designprocessen

CityPlanner samlar en rad användbara verktyg för stadsplanerare i ett program och minskar behovet av att köpa in och utbilda i komplicerade 3D-modelleringsprogram.

I CityPlanner går det enkelt att pröva olika förslag och utformningar för att snabbt få en förståelse av dess inverkan på närmiljön. Det går att göra rumsliga studier för att undersöka mått och skala på en gata eller ett torg. Det går att undersöka hur byggnadshöjder påverkar stadsbilden, om närområdet skuggas eller om det nya kvarteret får tillräckligt med sol på gården. Inlärningströskeln är låg och kräver inga stora kunskaper i avancerade 3D-modelleringsprogram. I CityPlanner går det att importera 3D-modeller från Sketchup eller andra typer av modeller skickade från t.ex. exploatörer och arkitektkontor. Till Sketchup finns ett stort och ständigt växande arkiv av gratis 3D-modeller, innehållande allt från spårvagnar till skyskrapor och villor. Det ger användaren av CityPlanner möjlighet att skapa scener och scenarier för olika typer av stadsutveckling.

Sammantaget gör programmets användarvänlighet att planeraren kan utföra mycket arbete på egen

hand vilket minskar behovet externa konsulttjänster för utförande av visualiseringar och sol/skuggstudier.

Genom att arbeta visuellt och i 3D är det enkelt för tjänstemännen att få en gemensam förståelse av ett projekts inverkan på närmiljön. Arbetsprocessen går snabbare och smidigare och missförstånd undviks tidigt i arbetsprocessen. Genom sin visuella tydlighet ger CityPlanner en ökad möjlighet att lyfta fokus från mindre detaljer till de faktiska sakfrågorna. CityPlanner sätter stadsbyggnad i sitt rätta sammanhang.

Exempel på användningsområden är:

Sol och skuggstudier

Med CityPlanner går det enkelt att analysera hur det nya kvarteret eller närområdet påverkas av sol och skugga. CityPlanner skapar en bättre förståelse, minskar missförstånd och behovet av externa konsulttjänster för skuggstudier.

Byggnadshöjdsstudier

Nya förslag kan läggas in i befintliga stadsmodeller i 3D där det går se hur förslaget påverkar exempelvis stadens siluett eller hur förslaget förhåller sig till närområdets höjder. Materialet kan sedan användas i Photoshop för att skapa fotorealistiska visualiseringar.

Workshopverktyg

CityPlanner kan användas i workshops eller som

stöd i diskussioner. Diskussion i grupparbeten förs med hjälp av kartor i CityPlanner, tankar och idéer kan då skrivas in direkt i webbkartan. Grupper kan sedan redovisa förslag och idéer för varandra med hjälp av kartan. Materialet sparas och sammanställs enkelt av workshopledaren genom CityPlanners rapportfunktion. Materialet blir visuellt och tydligt där mängden efterarbete minimeras. Det går också att skicka ut en länk med kartan från workshoppen till samtliga deltagare där de själva kan gå in och se vad gruppen kommit fram till.

Rumsliga analyser

I CityPlanner arbetar du i 3D ända ner till gatunivå. Det gör att CityPlanner lämpar sig väl till att utföra studier i rumslighet, exempelvis hur en gata eller ett torg upplevs eller påverkas av ett nytt byggförslag.

Underlag för illustrationer

I CityPlanner går det att exportera bilder från skärmen, har en 3D-miljö byggts upp kan denna agera som underlag för illustrationer och exporteras vidare till bland annat Photoshop. Illustrationer kan senare användas till planbeskrivningar eller programhandlingar.

Visualisering

CityPlanner kan hjälpa kommunen att visualisera många olika typer av data eller frågeställningar. Det kan vara att visa bullerkartor i en stadsmodell för att förenkla förståelsen till att vissa restriktioner i byggandet så som flyghinderhöjder eller riskområden. CityPlanner klarar av att läsa esri-shapefiler vilket gör CityPlanner enkelt att kombinera tillsammans med olika typer av GIS-data.

Trygghet och jämställdhet

CityPlanner kan användas som stöd till trygghetsvandringar. I CityPlanner kan deltagare i förväg markera platser, stråk eller miljöer som upplevs som otrygga. Materialet kan användas som diskussionsunderlag vid trygghetsvandringar med polis och tjänstemän på kommunen. En trygghetskarta i CityPlanner kan vara ett levande ständigt utvecklande arbetsdokument.

Att använda CityPlanner i publika miljöer

CityPlanner är ett mobilt molnbaserat system. Detta gör att det går att ta med sig CityPlanner nästan vart som helst, vilket gör det möjligt att t.ex. redovisa planförslag och samla in synpunkter på många olika arenor. Datorer med CityPlanner kan enkelt göras som fasta installationer på bibliotek, köpcentrum, tågstationer eller andra miljöer där människor vistas. Det möjliggör att diskussionen om stadens utveckling kan tas dit människor befinner sig. Människors kunskaper om den lokala nivån kan samlas in och sammanställas som underlag för planering på en mer översiktlig strategisk nivå. De traditionella arenorna för kommunikation såsom samrådsmöten och utställningar på bibliotek kan kompletteras och utvecklas. Med stor sannolikhet leder den ökade mobiliteten till en större spridning bland de människor som engagerar sig i stadsplaneringen. Kostnaden för att ta hand om och redovisa insamlat material minskar då det samlas in digitalt från början. Likaså bli utställningskostnaderna mindre då materialet inte måste redovisas på utskrivna planscher.

I Göteborgs kommun används CityPlanner i Älvrummet, en publik utställning och diskussionsarena om Göteborgs framtid. I Norrköpings Kommun har CityPlanner använts för att samla in tankar och idéer på stadens universitet och bland biblioteksbesökare. När CityPlanner har använts i Göteborg har det visat sig att merparten av kommentarerna i webbkartan inkommer efter kl 22 på kvällen. Vanligtvis hålls samrådsmöten på dagen eller tidigt på kvällen, internet och CityPlanner ger flexibiliteten att själv välja när och vart man vill delta.

CityPlanner kan också fås som ett visualiseringsbord med touchscreen teknik. En storbildsskärm med touchscreen lockar till lekfullhet och diskussion, det är en speciell känsla att bokstavligen ta på staden. Erfarenheter vid användandet av kartor på stora touchscreenskärmar visar att det fungerar som isbrytare vid samtal och tilltalar flera generationer av användare, CityPlanner på touchscreen fungerar väl även för de som inte är särskilt teknikvana.

I CityPlanner går det enkelt att ta fram olika karttyper och röra sig mellan olika skalor. Planer och byggprojekt kan sättas i rumsliga och geografiska sammanhang och olika planförslag kan undersökas. Detta gör CityPlanner till ett mycket bra stöd för alla typer av samtal och diskussioner vid publika möten men också på interna möten. Föds en god idé under samtalets gång kan denna

läggas in direkt i kartan och planeraren får den med sig utan extra arbetsinsatser.

Ett annat sätt att arbeta på är att dela ut flyers med information om ett projekt i CityPlanner som visar vart projektet går att hitta på nätet. Intresserade kan då när de själva har tid och lust lägga in tankar, idéer eller besvara frågor i kartan.

Exempel på användningsområden i publika sammanhang är:

Mobila utställningar

Bodar eller mobila vagnar som enkelt kan flyttas till kommunens alla delar. CityPlanner finns tillgängligt på datorer eller som touchscreenbord tillsammans med en traditionell utställning.

Köpcenter eller tågstationer

CityPlanner står som en fast installation likt en informationstavla, på platser där mycket folk passerar eller uppehåller sig. I väntan på tåget kan nya idéer födas.

Bibliotek

CityPlanner används på befintliga datorer och bibliotekspersonalen stöttar i användandet. CityPlanner blir tillgängligt även för dem utan dator hemma.

Mässmontrar

Stöd för diskussioner eller marknadsföring på marknadsföringsarenor så som business arena. CityPlanner kan också användas som säljstöd vid försäljning av fastigheter.

Sociala medier

CityPlanner kan kopplas till sociala medier vilket möjliggör en stor spridning över nätet. Sociala medier är idag en naturlig plattform att verka på, framför allt bland yngre användare.